

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Cilt: 8, Sayı: 2, Güz 2017

İNÖNÜ UNIVERSITY
JOURNAL of the FACULTY of DIVINITY

Volume: 8, Issue: 2, Autumn 2017

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Inonu University Journal of the Faculty of Divinity

Cilt 8, Sayı 2, Güz 2017
(Volume 8, Issue 2, Autumn 2017)

İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Adına Sahibi/Owner

Prof. Dr. Fikret KARAMAN, Dekan V./Dean S.

Editörler/Editors in-Chief

Doç. Dr. Cahit KÜLEKÇİ

Editör Yardımcısı / Co-Editors

Yrd. Doç. Dr. Ahmet KARADAĞ

Yrd. Doç. Dr. Abdulkadir KIYAK

Yayın Kurulu/Board of Publication

Prof. Dr. Fikret KARAMAN	Doç. Dr. Mehmet BİRSİN
Prof. Dr. A. Faruk SİNANOĞLU	Yrd. Doç. Dr. Adnan GÜRSOY
Prof. Dr. Abdurrahman KASAPOĞLU	Yrd. Doç. Dr. Fethullah ZENGİN
Prof. Dr. Hulusi ARSLAN	Yrd. Doç. Dr. Hasan ARSLAN
Prof. Dr. Mehmet KUBAT	Yrd. Doç. Dr. Hamdi ONAY
Prof. Dr. Mustafa ARSLAN	Yrd. Doç. Dr. Recep UÇAR
Prof. Dr. Saffet SANCAKLI	Yrd. Doç. Dr. Serkan DEMİR
Doç. Dr. Cahit KÜLEKÇİ	Yrd. Doç. Dr. Abdulkadir KIYAK
Doç. Dr. Sabri TÜRKMEN	
Doç. Dr. Mehmet Korkut ÇEÇEN	

Danışma Kurulu/Advisory Board

Prof. Dr. Ramazan ALTINTAŞ, Necmettin Erbakan Üniversitesi	Prof. Dr. Sadık KILIÇ, Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Faruk BEŞER, Marmara Üniversitesi	Prof. Dr. Turan KOÇ, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
Prof. Dr. Ethem CEBECİOĞLU, Ankara Üniversitesi	Prof. Dr. Ali KÖSE, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Şinasi GÜNDÜZ, İstanbul Üniversitesi	Prof. Dr. Mustafa KÖYLÜ, Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim HATİBOĞLU, Uludağ Üniversitesi	Prof. Dr. Mehmet ŞEKER, Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Habib EL-MALLAOUKI, Universität Osnabrück (Almanya)	Prof. Dr. İmtiyaz YUSUF, Mahidol University (Thailand)
Prof. Dr. Gali GARBİ, Dr. Yahya Fares University (Cezayir)	Prof. Dr. Tarek BADAWIA, Universität Erlangen (Almanya)
Prof. Dr. Ralf ELGER, Martin-Luther Universität (Almanya)	Prof. Dr. Dosay KENJETAY, Eurasian National University (Kazakistan)
Prof. Dr. Bülent UÇAR, Universität Osnabrück (Almanya)	Prof. Dr. Muhammet BASCELİC
Doç. Dr. Muratbek MYRZABEKOV, Uluslararası Ahmet Yesevi Üniversitesi (Kazakistan)	Dr. Beder AL-JABER, King Saud University (Suudi Arabistan)
Dr. Khanom ALYAZIGI, Université de Montpellier (Fransa)	Dr. Muhamed Bascelic, Eberhard Karls Universität Tübingen (Almanya)

Mizanpaj / Layout

Serkan DEMİR

Grafik-Tasarım/Graphics-Design

Fatih ÖZDEMİR

Baskı/Printing by

İnönü Üniversitesi Matbaası
2017

Yazışma Adresi/Correspondence

İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi-
Kampus - MALATYA
Tel/Belgeç: 0422 377 49 97- 0422 341 00 61
E-posta: ilahiyatdergi@inonu.edu.tr
ifd@inonu.edu.tr

GÜZ 2017 SAYISI HAKEM KURULU/ REFEREE BOARD OF THIS ISSUE

- Prof. Dr. Fikret KARAMAN (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Abdurrahman ATEŞ (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Abdurrahman KASAPOĞLU (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Ahmet Hakkı TURABİ (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Abdullah ÇOLAK (Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Hulusi ARSLAN (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Adnan DEMİRCAN (İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Hüsnü Ezber BODUR (Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Abdullah KORKMAZ (İnönü Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Yusuf BENLİ (Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Zekeriya PAK (Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Süleyman AKYÜREK (Erciyes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Prof. Dr. Veli ATMACA (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Sabri TÜRKMEN (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Ahmet Natouf (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Atik AYDIN (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Mehmet YOLCU (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. İbrahim KAPLAN (Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Yusuf BATAR (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Mehmet BİRSİN (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Şaban ÖZ (Sütçü İmam Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Ali DUMAN (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. İsmail ŞIK (Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Şükrü KEYİFLİ (Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Mehmet Korkut ÇEÇEN (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Doç. Dr. Davut IŞIKDOĞAN (Dicle Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Recep UÇAR (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. İbrahim AŞLAMACI (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul DÖNER (Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Musa Erkaya (Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Mustafa BOZKURT (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Serkan DEMİR (İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi)

İÇİNDEKİLER

Kentleşme Sürecinde Alevî-Bektaşîliğin Yapısal Kurumlarının Değişimi ve Tarihsel Arka Planı	
Ahmet Faruk Sinanoğlu	9-22
Mu'tezile'de Dinin Gayesel Yorumu	
Hulusi Arslan.....	23-39
Konyalı Mehmed Vehbi Efendi ve Sahîh-i Buhârî Tercümesi Üzerine Muhtasar Bir Değerlendirme	
Nuri Tuğlu	41-58
İbn Fûrek'in "Müşkilü'l-Hadîs ve Beyânuh' Adlı Eserinde Müteşâbih ve Te'vili	
Sabri Türkmen.....	59-75
الاستشهاد في اللغة العربية	
Mustafa Kırgız-Yaseen Jammol	77-103
İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Profili	
Recep Uçar	105-178
İmam-ı A'zam Ebû Hanîfe'nin Marifetullah Nazariyesi	
Mehmet Şaşa	179-198
Tasavvufî Kurumların Fonksiyonları ve Türk Mûsikisine Katkıları	
Yavuz Demirtaş-Ramazan Kamiloğlu	199-214
كواعب ؛ أترابا : المعنى والدلالة	
Refik Kasım	215-231
Ehl-i Sünnet ile İmâmîyye Şîası Arasında İhtilâf Edilen Bazı Konuların Tahlili	
Ahmet Karadağ	233-268
Türkiye'de Laiklik Tartışmaları Çerçevesinde...	
Recep Uçar-Gülşen Sayın	269-298
Mâturidî'de İlahî Fiillerde Kulların Maslahatı	
İrem Ceyhan Akçakoyun.....	299-323
Mucizenin Teolojik Açıdan Delil Oluşu ve İlahî Yasalarla İlişkisi	
Hüseyin Maraz.....	325-350
İslam Muhâkeme Hukukunda Beyyine (İbn Kayyim Örneği)	
Ömer Tozal.....	351-362
Kur'an'a Göre Hidâyete Ermede İnsanın Rolü	
Enes Yarız.....	358-384
Ebû Leheb'in Elleri ve Ka'be'nin Ceylanı	
Uri Rubin - çev. Asım Sarıkaya	363-388
Kitap Tanıtımı: Bir İ'câz Delili Olarak Kur'an Hukuku	
Kerim Özmen	395-402

CONTENTS

The Change of Structural Institutions of Alevism-Bektashism in Urbanization Process and Historical Background	
Ahmet Faruk Sinanoğlu.....	9-22
Causal Interpretation Of Religion In Mutazilah	
Hulusi Arslan.....	23-39
Konyalı Mehmed Vehbi Efendi and A Conclusive Evaluation on the Sahih-i Bukhari Translation	
Nuri Tuğlu.....	41-58
Muteshabih and Ta'vil in the Work of Ibn Fûrek titled "Mushkilu'l-Hadiths and Beyânuh	
Sabri Türkmen.....	59-75
الاستشهاد في اللغة العربية	
Mustafa Kırgız-Yaseen Jammol	77-103
The Profiles of Students of The Theology Faculties	
Recep Uçar.....	105-178
Imam-ı A'zam Abu Hanife's Theory Of Knowledge of God	
Mehmet Şaşa	179-198
Functions of Mystical Institutions and Their Additives on Turkish Music	
Yavuz Demirtaş-Ramazan Kamiloğlu	199-214
كواعب ؛ أترابا :المعنى والدلالة	
Refik Kasım	215-231
Analysis of Some Disputes Between the Ahl-i Sunnah and Imamiyya Shi'ah	
Ahmet Karadağ	233-268
Compulsory Religion Culture And Ethics Education...	
Recep Uçar-Gülşen Sayın	269-298
Benefit of Servants in Divine Acts in Mâturidî	
İrem Ceyhan Akçakoyun	299-323
The Evidence of Miracles of The Theological Perspective and Relations with Divine Law	
Hüseyin Maraz.....	325-350
'Beyyine' Especially Regarding to Ibn Qayyim's Perspective	
Ömer Tozal.....	351-362
The Role of Man By Quran About The Right Way	
Enes Yariz.....	363-388
The Hands of Abû Lahab and The Gazelle of The Ka'ba	
Uri Rubin - trans. Asım Sarıkaya	389-394
Book Rewiev: Bir İ'câz Delili Olarak Kur'an Hukuku	
Kerim Özmen.....	395-402

Editörden

İnönü Üniversitesi İlahiyat Fakültesi dergisi, 2010 yılından bu yana aralıksız biçimde yayınlanmaktadır. 8. Cildimizin bu son sayısı ile birlikte toplamda 16 dergiyi ve onlarca akademik makaleyi yayınlamaktan dolayı mutlu olduğumuzu bu vesile ile vurgulamak istiyoruz.

Son sayımızla birlikte dergimizin genel yayın politikasında kısmî değişikliklere gidilmiştir. Dergimizde yayınlanacak makaleler bağlamında yazım esasları güncellenmiştir. Bununla birlikte yayın ve danışma kuruluna bazı kriterler getirilmiş, yurt dışından öğretim üyeleri bu kurula davet edilmiştir. Böylelikle dergimiz **uluslararası hakemli dergiler** sınıfına dâhil olmuştur. Söz konusu çerçevede çalışmalarımızın sürmekte olduğunu ve önümüzdeki sayılarda yurt dışında, bazı merkezlerde temsilciliklerimizin kurulacağını da bu bağlamda ifade edelim.

Öte yandan ULAKBİM, EBSCO, ATLA başta olmak üzere dergimizin hem ulusal hem de uluslararası indekslerde taranabilmesi için gerekli prosedürler yerine getirilmiş, dergimiz bu ve diğer platformlar tarafından izlemeye alınmıştır. En kısa sürede bu sürecin de tamamlanacağını umuyoruz.

Son söz olarak makaleleriyle dergimize katkıda bulunan akademisyenlerimize, inceleme ve değerlendirmeleriyle de bu makalelerin olgunlaşmasına katkıda bulunan hakem hocalarımıza teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Doç. Dr. Cahit KÜLEKÇİ